

YABANCI DEVLETEN PARA ALMANIN YOLU (TABİİ EĞER İÇİNİZE SİNDİREBİLİYORSANIZ)

Aydınlık Dergisi, 10 Mart 2002

Yıldırım Koç

2821 sayılı Sendikalar Yasası, sendikaların ve konfederasyonların Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nden para almasını yasaklamaktadır. Sendika ve konfederasyonların, kendilerinin üyesi buldukları uluslararası kuruluşlardan ve Türkiye'nin üyesi bulunduğu uluslararası kuruluşlardan para alması serbesttir. Ancak (tabii eğer içinize sindirebiliyorsanız) başka dış kaynaklardan (özellikle yabancı bir devletten) yardım ve bağış kabul edilebilmesi için Bakanlar Kurulu'nun özel izni gereklidir. Bu özel izin olmaksızın bağış veya yardım alınması durumunda bunun yaptırımını altı aydan iki yıla kadar hapistir. Benzer düzenlemeler, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Yasasında da bulunmaktadır.

Bunlar haftalardır tartıştığımız, herkesin artık bildiği konular. Ancak kafa karıştırmaya yönelik bazı girişimleri açığa çıkarmak gerekiyor.

Avrupa Birliği, oluşmakta olan yeni bir devlettir. AB'den para almak, yabancı bir devletten para almaktır. Sovyetler Birliği'nden ruble almakla, ABD'den dolar almakla, AB'den euro almak arasında en küçük bir fark yoktur. Türkiye'nin AB'nin sömürgesi yapılmak istenmesi, AB'den para almak konusunda daha da duyarlı davranılmasını gerekli kılmaktadır.

MEDA fonlarından gelen paranın hazineye gittiği ve Türkiye'de uygulanan projelere hazineden ödeme yapıldığı iddiası doğru değildir. MEDA fonları, proje adım adım uygulandıkça ve bu konuda Avrupa Komisyonu onay verdikçe, aşama aşama gelir ve ya doğrudan Avrupa Komisyonu temsilciliği, ya da onlara aracılık eden kuruluşlar aracılığıyla ödenir.

Sendikalara aktarılan paranın sendika tarafından gelir kaydedilip kaydedilmemiş olması konunun hukuki boyutunda bir değişiklik yapmaz. Aktarılan kaynak ister sendikaya gelir kaydedilsin, ister kaydedilmeden ayrı bir proje olarak uygulansın, Sendikalar Yasasının aynı düzenlemeleri geçerlidir.

Avrupa Komisyonu'nun Türkiye'de uyguladığı son projede ETUC (Avrupa Sendikalar Konfederasyonu) yalnızca muhasebe müdürlüğü yapmaktadır. Harcanan para Avrupa Komisyonu'nun parasıdır. ETUC'un görevi, muhasebe müdürü olarak, paranın amacına uygun olarak harcandığını denetlemek ve bu konuda Avrupa Komisyonu'na hesap vermektir.

MEDA fonlarının harcanmasında yasa ihlal edilmektedir. MEDA projeleri Bakanlar Kurulu'nun onayından geçmemektedir. Bu konuda yalnızca Hazine Müsteşarlığı yetkilidir. Halbuki yasa, çok açık bir biçimde, Bakanlar Kurulu kararının zorunluluğundan söz etmektedir. MEDA fonlarının Hazine onayından geçmesi, Yasada öngörülen koşulların yerine getirilmesi anlamına gelmez. Bu konuda uygulamaya ilişkin bir örnek, konuya açıklık getirecektir.

TÜRK-İŞ 1992 yılı sonundaki genel kuruluna kadar şaibeli bir vakıftan (Pathfinder Fund Vakfı) ve şaibeli bir sendika yan kuruluşundan (AAFLI) proje adı altında yardım ve bağış aldı. Bu paralar TÜRK-İŞ'e gelir kaydedilmedi. Ancak buna karşın, 2821 sayılı Sendikalar Yasası uyarınca bir prosedür tamamlandı. TÜRK-İŞ, 1992 yılı sonundaki genel kurulunda aldığı kararla, yabancı bir devletle doğrudan veya dolaylı bir biçimde yardım ve bağış kabul etmeyeceğini açıklayarak, bu yanlış çizgiden ayrıldı. Ancak 1984 yılında Pathfinder Fund Vakfı'ndan alınan yardımda izlenen süreç, 2821 sayılı Sendikalar Yasasının ilgili hükmünün nasıl uygulanması gerektiği konusunda yol göstericidir.

TÜRK-İŞ, 31 Ocak 1984 tarihinde Başbakanlık'a yazdığı bir yazı ile, Pathfinder Fund Vakfı'ndan bir eğitim, araştırma ve hizmet projesinin finansmanında yardım alınabilmesi için izin istendi. Bu talep, Başbakanlık tarafından Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na iletilerek görüşü soruldu. Bakanlığın olumlu yazısı sonrasında, Bakanlar Kurulu'nun 7.5.1984 gün ve 84/8069 sayılı kararıyla bu izin verildi. Karar şöyleydi:

"Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun, eğitim, araştırma ve hizmet konularında kullanılmak üzere, Amerika'da Boston'da bulunan Pathfinder Fund Vakfı'ndan (tatbik edilecek projelerin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın onayından geçirilmesi şartıyla) yardım ve bağış kabul etmesine izin verilmesi, adigeçen Bakanlığın 13.3.1984 tarihli ve Çalışma Gn.Md.13-651-2-16 (1) 2593 muvafık yazısı üzerine, 5.5.1983 tarihli ve 2821 sayılı Sendikalar Kanunu'nun 40ıncı maddesinin üçüncü fıkrasına göre, Bakanlar Kurulu'nca 7.5.1984 tarihinde kararlaştırılmıştır."

Bakanlar Kurulu'nun bu kararı Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi Başkanlığı tarafından 17.5.1984 tarihinde TÜRK-İŞ'e resmen iletili ve TÜRK-İŞ ancak bu Bakanlar Kurulu kararından sonra Pathfinder Fund Vakfı'ndan proje desteği alabildi.

MEDA projeleri için böyle bir Bakanlar Kurulu kararı yoktur. MEDA projeleri aracılığıyla para dağıtanlar ve para alanlar, kendi devletimizden para almanın kesinlikle yasak olduğu koşullarda bir yabancı devletten para almayı içlerine sindirebiliyorlarsa bile, 2821 sayılı Sendikalar Yasasını açıkça ihlal etmektedirler.

(NOT: HAK-İŞ Genel Başkanı Sayın Salim Uslu, bazı konuşmalarında TÜRK-İŞ'in de Akdeniz Enstitüsü IMed aracılığıyla Avrupa Birliği fonlarından yararlandığını, para aldığını ve almakta olduğunu ileri sürdü. Yalan söyledi. İsteyenlere, Akdeniz Enstitüsü yetkilisinin 26 Şubat 2002 tarihli mektubunu gönderebilirim. Bu mektupta, IMed'in Türkiye'de hiçbir kişi veya kuruluşu hiçbir şekilde para vermediği, sözkonusu proje konusunda hiçbir faaliyetin yapılmadığı ve hiçbir sözleşme veya anlaşmanın imzalanmadığı belirtilmektedir.)